

MŪSU! PASTOGĖ

XL VII Metai Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina - Price \$1 2.10.1995 Nr.39 (2443)

Lietuvos įvykių apžvalga

Vieta pasaulyje

Pasaulio bankas sukūrė naują sistemą valstybių turtingumui apskaičiuoti, pagal kurią pirmąją vietą pasaulyje užima Australija. Ši sistema dėmesį ima ne tik krašto realų gamybinį pajėgumą, bet ir krašto gamtos išteklius. Australijai pirmąją vietą nulėmė milžiniški jos gamtos turtai ir reliatyviai nedidelis gyventojų skaičius.

Lietuva pagal šią skaičiavimo sistemą užima 113 vietą iš 192 valstybių ir ta vieta dalijasi su Afrikos Angola. Šis netikėtas sugretinimas atsirado todėl, kad Lietuva, beveik neturėdama žemės turto, yra pajėgi žmonių galimybėmis, gi Angola, būdama turtinga gamtos ištekliais, kenčia nuo pilietinio karo metu sugriautos ekonomikos. Lentelėje Latvija ir Estija už Lietuvą stovi aukščiau. Aukščiau stovi ir Rusija, turinti didžiulius gamtos turto.

Kitoki išsidėstymą pateikia Jungtinių Tautų paskelbtas „socialinės raidos indeksas“, kuris pasaulio valstybes įvertina pagal žmonių išsilavinimą, gyvenimo trukmę bei bendrą šalies vidaus produktą (Gross National Product), skiriant vienam jos gyventojui. Pagal šį indeksą šiemet Lietuva tarp 174 pasaulio šalių užima 71 vietą, Latvija - 48, o Estija - 43. Matuojant šitaip, Lietuvos gerbūvis per paskutinius metus stipriai kritęs, nes pernai Lietuva užėmė 28 - tą vietą ir stovėjo aukščiau nei Estija (29 - ta vieta) ir Latvija (30 - ta vieta). Šiemet atvirkščiai - Latvija ir Estija stovi žymiai aukščiau už Lietuvą.

Kaltinimo atgarsiai

Nenutyla reakcija į žinomo Lietuvos politiko Romualdo Ozolo virą kaltinimą premjerui A. Šleževičiui, kad jis ir jo valdoma vyriausybė privedė valstybę prie bankroto slenkščio. Kaltinami korupcija, grobstymai ir valstybės alinimu. Visas šias potencialas esąs perduotas į LDDP rankas, o patsai premjeras A. Šleževičius piktnaudžiaujas tarnybine padėtimi; esą duomenų, kurių pakaktų premjerui uždėti antrankius. Neteisėtą turto sąvymimas tapęs didžiausia valstybės nelaime ir didžiausi administratoriai tapę didžiausiais kapitalistais.

Komentuodamas šį laišką, socialdemokratų lyderis Aloyzas Sakalas priminė, jog jo partija prieštaravo prezidentui A. Brazauskui jau lito įvedimo metu, kad

visi keičiami pinigai buvo paskelbti teisėtais - o tai reiškė, kad net nebuvo bandoma „švarius“ pinigus atskirti nuo „nešvarius“. Tačiau A. Sakalo nuomone, R. Ozolas savo laišką turės papildyti konkrečiais faktais. Faktinės dokumentacijos reikalingumą pabrėžė ir daugelis kitų politikų. Tarp skeptikų yra neseniai atsistatydinęs ekonomikos ministras Julius Veselka. Pasak jo, „yra Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija, bet ji niekad nieko nesuranda. Reikia visiškai kitų žmonių valdžioje, kad tie dalykai būtų įvardyti. Esant šiandieninei jėgų struktūrai vargu ar tai pavyks“.

Griežtai reagavo patsai premjeras. Vyriausybės pareiškime sakoma, kad „Vyriausybė atmeta logikos neturinčius kaltinimus ir pareiškia, kad visada atsakys į kiekvieną iškeltą realaus piktnaudžiavimo valdžia pavyzdį, tačiau neketina nagrinėti mįslingas pono R. Ozolo užuominas“. Premjerą parėmė prezidentas A. Brazauskas. R. Ozolo ir vėliau kitų opozicijos politikų pareikštus kaltinimus prezidentas pavadino „šaudymu į debesis“. „Atrodo, kad tas šaudymas žvaigždžių nepasiekia“, kalbėjo jis spaudos konferencijoje.

Prezidentas įpareigojo Generalinę prokuratūrą ištirti R. Ozolo pareikštus kaltinimus, kurie prezidentui pasirodė „nesuprantami“. Pasak prezidento, jei kaltinimai nebus įrodyti, R. Ozolas turės atsiprašyti arba atsakyti pagal įstatymą. Spauda į tai reagavo primindama, jog patsai prezidentas garsiai kalba apie korupcijos žalą, bet problemą nustumia šalin, jei kas nors tuo reikalu užsiima rimtai.

Tėvynės sąjungos reakcija

R. Ozolo laiško reikalu tarp opozicinių grupių vykstant pasitarimams, Tėvynės sąjunga išplatino viešą pareiškimą, kuriame sakoma:

„Korupcija ir piktnaudžiavimai finansų baruose perauga į privačių bei valstybės lėšų nebaudžiamą pasisavinimą, sukčiaujant ir organizuoti grobstant svetimą turtą.“

Atsakingi valdžios pareigūnai ne tik nekovoja su šiais sunkiais ekonominiais nusikaltimais, bet ir patys vis dažniau juose dalyvauja. Tai paralyžiuoja ekonomiką, taip pat kelia didelį pavojų visuomenei, nes nuskriaudžia daugybę žmonių, o

Pasaulio lietuvių gražuolių konkurso, įvykusio V - jų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių metu išrinkta gražiausia pasaulio lietuvaite, Asta Muralytė, buvusi "Miss Vilnius", nuotraukoje su palydovėmis.

dešimtys milijonų litų pakliūva ir į kriminalinių nusikaltėlių rankas.

Manipuliavimai G. Konopliovo ir V. Baldisio dešimčių milijonų dolerių pajamų deklaravimu, „Holdingo“ ir kitų finansinių kompanijų indėlininkų lėšų iš-eikvojimas, mokesčių mokėtojų lėšų skyrimas grobstymams iš „Aurabanko“ padengti, kaip 16 mln. ekiu tarptautinių lengvatinių kreditų skyrimas „Tauro“ bankui, - tai organizuoti finansiniai sukčiavimai, kuriuose dalyvauja LDDP valdžios grupuotės.

Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) ragina Lietuvos Respublikos Prezidentą atstatyti aukštus pareigūnus, kurie susiję su šiais ir kitais stambiais finansiniais skandalais. Atsakomybė už svetimo turto grobstymus ir šalies alinimą teks ir teisėtvarkos institucijų vadovams, jei jie pasiduos LDDP diktatui ir dangstys pareigūnų nusikaltimus.

Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) visomis konstitucinėmis priemonėmis prie-

šinsis LDDP valdžios linijai remti nusikalstamas grupes ir pridengti korumpuotus pareigūnus“.

Vizitai

Rugsėjo 18 d. prezidentas A. Brazauskas su oficialia Lietuvos delegacija lankėsi Rumunijoje, kur susitiko su prezidentu Ion Iliescu bei premjeru Nicolae Vacariu ir vėliau pasakė kalbą Rumunijos parlamente. Sekančią dieną Lietuvos delegacija tęsė kelionę aplankydama Turkiją, kur susitiko su krašto prezidentu S. Demirel, parlamento pirmininku ir premjere Tansu Ciller. Ta proga prezidentas A. Brazauskas skaitė politinę paskaitą Turkijos Bilkeno universitete. Tarp Lietuvos ir Turkijos yra išsivystę aktyvūs prekybiniai ryšiai, o Turkija savo ambasadą Vilniuje turi jau nuo 1992 m. kovo mėnesio.

Rugsėjo 15 - 16 dienomis Vilniuje viešėjo Lenkijos premjeras Jozef Oleksy. Svečias susitiko su prezidentu, seimo pirmininku ir premjeru. Vizito metu vykusiuose

nukelta į 2 psl.

TRUMPAI IŠ VISUR

Rugsėjo 23 d. pradėjo veikti Mount Ruapehu ugnikalnis Naujosios Zelandijos šiaurinėje saloje. Beveik 3 kilometrų aukščio kalnas, nerodęs gyvybės ženklų per pastaruosius šešetą metų, dabar svaidosi akmenimis, spjaudosi pelenais, vandens garais ir karštu purvu.

P

Rugsėjo 22 d. per Indiją pasklido žinia, kad Delhi miesto šventovėje marmurinė dievo Ganešos statula pradėjo gerti pieną. Tuoj pieną pradėjo gerti ir kiti dievai, ne tik šiaurės Indijoje, bet ir užsienyje, kaip pavyzdžiui, Anglijoje ar JAV. Vėliausiomis žiniomis, dievai jau yra prisisotinę, net ir Geneša, dievas su dramblio galva, nebepajėgia daugiau išgerti.

P

Patagonijos srityje, Argentinoje, užtikti iki šiol nežinomo dinosauro kaulai. Naujai atrastas dinosauros, pavadintas Gigantosaurus carolinii, gyvenęs prieš 97 milijonus metų, buvęs mėsaėdis, svėręs 8 tonas ir buvęs 12 metrų ilgio. Tuo būdu jis yra žymiai didesnis už Tyranosaurus Rex, didžiausią iki šiol žinotą mėsaėdį dinosaūrą.

P

Taba kurorte, Egipte, Izraelio užsienio reikalų ministras Šimon Peres galutinai susitarė su PLO lyderiu Jaser Arafat dėl Izraelio karių ir policijos atitraukimo iš užimtos rytinės Palestinos dalies. Nustatytos kariuomenės atitraukimo datos, paliekant tik mažą dalinį apsaugoti Hebrone gyven-

nančių žydų kolonistų.

Šiame derybų rate nebuvo liečiama Jeruzalės miesto priklausomumo problema, dėl kurios bus sunkiausia susitarti.

P

Dėl neapmokėtų elektros sąskaitų Rusijos energijos firma nutraukė elektros tiekimą trims rusų karo laivyno bazėms Arktikoje. Automatiškai išjungę povandeninių laivų generatoriai, aušinantys branduolinius laivų reaktorių. Deja, vienas iš generatorių neveikė, atsirado grėsmė reaktoriaus sprogimui.

Rusų šiaurės laivyno vado Olego Jerofejevo pasiūsti jūrininkai užėmė visas bazes aptarnaujančias jėgaines ir ginklų privertė elektrinių personalą atstatyti nutrauktą elektros tiekimą.

P

Gruzijos policija suėmė aukštą saugumo valdininką, įtardami jį rugpjūčio 29 d. ruošus pasikėsinimą prieš prezidentą E. Šervarnadzę. Suimto valdininko namuose rasta 50 kg. dinamito, sprogdinimo užtaisų bei 11 000 kulku.

P

Kroatiai vėl užėmė keletą vietovių vakarinėje Bosnijoje, išstumdami serbus. Frontui priartėjus prie Doboj miesto, serbai surinko visus miesto musulmonus gyventojus ir išvarė juos į musulmonų valdomą sritį už 15 kilometrų.

P

Bosnijos vyriausybės kariai užtikino trijų metų senumo masinį kapinyną netoli iš serbų atimto Ključ miesto. Ten užkasti 540 musulmonai civiliai, serbų išžudyti 1992 metais per „etninę valymą“. Šis radinys sukomplikavo Bosnijoje vedamas taikos derybas.

Atsiliepkit, literatai, dainininkai, muzikantai!

Beliko nepilni pusantų metų, taigi pradėjime galvoti apie 1966 -ųjų metų Lietuvos dienas.

Tų Lietuvos dienų tema - **DŽIAUGSMAS**. Džiaugiamės, kad tiek metų būdami svetur išlikome viena didelė lietuvių šeima, kuri bent kas keli metai, o sportininkai ir kasmet, suvažiuoja pabendrauti ir pasidžiaugti tuo, kas pasiekta.

Džiaugiamės, kad dar labai daug liko nenubyrėjusio jaunimo, kuriam rūpi Lietuva. Džiaugiamės, kad dar turime jėgų ir entuziazmo burtis į įvairius klubus, sambūrius, chorus, šokėjų ratelius. Kad dar kuria mūsų literatai, dainininkai, dar audžia juostas audėjos. Džiaugiamės, kad dar veikia lietuviškos mokyklos, ir iš jaunųjų tarpo atsiranda lietuviškai kuriančių. Labiausiai džiaugiamės, kad turime atsikūrusią Lietuvą, kurią galime lankyti, kuri mums pasidarė visai konkreti ir apčiuopiama.

kovoje su nusikalstamumu būtų leista dalyvauti Šaulių sąjungai, Krašto apsaugos tarnybų nariams ir piliečiams savanoriams. Pavyzdžiui imamas kitur paplitęs Neighbourhood Watch modelis. Vyriausybė, deja, šiam pasiūlymui nepritarusi, motyvuodama, jog pirma reikia sukurti atitinkamą teisinę bazę. Teisinių dokumentų nėra ir dabar, o policininkų skaičiaus didinamas gyventojų saugumui pastebimo rezultato neduoda. Tėvynės sąjunga šiuo klausimu žada surengti visuomenės apklausą, nes nusikalstamumas esąs labai aštri problema.

Todėl ir literatūros ir dainos vakaras turi praeiti **džiaugsmo, vilties ir optimizmo ženkle**.

Nesiginčijam - galbūt geriausi kūriniai sukuriami iš skausmo, kančios ir nostalgijos, bet kiekvienas kūrėjas išgyvena ir džiaugsmo momentus - dėl pasiekto sėkmei, pumpuro, saulėlydžio spalvos ar švelnaus vėjelio dvelktelejimo. Kiekvienas nors retkarčiais pajunta optimizmo priepuolius, o šypsena gal atsiranda poezijoje.

Dainų šventėje numatytos bendros dainos, šokių šventei numatyti bendri šokiai. Literatūros vakarui - pakelianti, džiaugsminga, pilna vilties nuotaika.

Tokių nuotaikų kūrėjus mes kviečiame dalyvauti literatūros vakare.

Išsikirpkite šį straipsnelį, pasidėkite ir pagalvokite, o kitų metų **pradžioje** parašykite A. Karazijenei, 187 Melrose Dve., Tulamarine, Vic. 3043. (Galite ir anksčiau). **ALD informacija**

Lietuvoje - brangiausia

Kaip jau buvo skelbta, mažiausia infliacija iš Baltijos šalių liepos mėnesį buvo Latvijoje - ji siekė tik 0,3%. Estijoje infliacija praėjusio mėnesio sudarė 1,7%, o Lietuvoje - 2,7%. Statistikos departamento duomenimis, liepos mėnesio infliaciją mūsų šalyje nulėmė pa- brangę maisto produktai, gėrimai ir tabako gaminiai. Maisto produktai vidutiniškai pabrango 3 proc. Duonos bei grūdų kainos pakilo 12,9 proc., cukraus - 20 proc., kiaušinių - 18,4 proc. Tabako gaminiai po naujų akcizų įvedimo pabrango 10,4 proc. **ELT**

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 2 psl.

pasitarimuose konstatuota, kad „abi valstybės neturi principinių nesutarimų jokiais klausimais“, todėl ši kartą pokalbiai vyko dėl regioninio bendradarbiavimo ir dėl abiejų šalių pozicijų koordinavimo Europos organizacijose. Tai pirmasis Lenkijos premjero oficialus vizitas atkurtos Lietuvos istorijoje.

Tvarkos problema

Besirūpinant nusikalstamumo plitimu, paašikėjo, jog Lietuva

užima pirmą vietą Europoje pagal policininkų skaičių vienam gyventojui. 1990 metais vienam Lietuvos policininkui teko 415 gyventojų, dabar - tik 234. Kitose šalyse policininkai darbo turi daugiau. Pavyzdžiui, Norvegijoje vienas policininkas prižiūri 728 žmones, Danijoje - 550.

Komentuodamas šią padėtį, Tėvynės sąjungos vicepirmininkas Vidmantas Žiemelis priminė, jog metų pradžioje, prieš savivaldybių rinkimus, Tėvynės sąjunga siūlė programą, kurioje

Vilnius skolose

„Vilniaus savivaldybė toliau brendžia į skolas“, pranešė miesto vicemeras Romualdas Sikorskis. Nors patvirtintas 350 milijonų litų savivaldybės biudžetas gali patenkinti tik 50% realių poreikių, kol kas savivaldybė yra gavusi tik 46 milijonus litų planuotų pajamų. Savivaldybę slepia praėjusių metų skolos, laiku nesumokami mokesčiai ir valstybinių įstaigų tarpusavio išskolinimas. Nemažai gyventojų nepajėgia susimokėti už savivaldybės teikiamas paslaugas.

Vicemeras nusiskundė, kad premjeras A. Šleževičius lengvai dalina pažadus, tačiau Finansų ministerija net nesirengia jų vykdyti. Paskolos buvo žadėtos, bet nesulauktos miesto troleibusams pirkti ir biologinių valymo įrenginių statybai. Vyriausybė taip pat žada kompensuoti šildymo ir karšto vandens išlaidas gyventojams, kurie turi mažas pajamas, tačiau lėšų tam neskiria. „Žmonės ims šturmuoti savivaldybę“, pareiškė vicemeras, nežinaš „kaip reikės suktis be pinigų“.

Parengė V. Doniela

Užsienio paskolos

Statistikos departamento žiniomis, iki šių metų liepos mėnesio 1 d. numatytos sutartyse užsienio paskolos Lietuvai siekė 1111,9 mln. JAV dolerių, iš jų gauta 598,25 mln. dolerių. Lietuvos valstybės vargautų paskolų suma iki minėto laiko sudarė 510,5 mln. dolerių.

Iš viso dabar panaudota daugiausia kaip 575,6 mln. dolerių paskolų, jų gautų valstybės vardu - 487 mln. dolerių. Valstybės gražinti kreditų suma siekia 30,4 mln. dolerių, o bendra Lietuvos skolų suma daugiau kaip 554,4 mln. dolerių. Iš jų daugiau kaip 4 mln. dolerių skola - iš kreditų kuriuos garantavo Vyriausybė.

Gautos paskolos pagal šakų paskirstytos taip: valiutai staibilizuoti teko 113,5 mln. dolerių, žemės ūkiui - 67,5 mln. dolerių, kuriai ir kitiems energetikos reikšmės - 207,7 mln. dolerių, gautų 95,2 mln. dolerių investicijoms šioms reikmėms pritaikyti - 74,1 mln. dolerių, o iš skolos - 26,6 mln. dolerių smulkiam vidutiniam verslui - 25,1 mln. dolerių. **ELT**

LIEUVOS SPAUDOJE

Yer - verkš vienas;
šypokis - visas pasaulis
šypsotis su tavimi.

Sekspyras

BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBO PAVASARIO BALIUS

Reikia stebėtis, kartu ir džiaugtis, kad po ilgo laiko Lietuvių klubo ruošiamas balius staiga susilaukė didelio pasisekimo.

Daug atsiektą ir tiesioginiai kreipiantis ir raginant draugus ir pažįstamus dalyvauti. Jeigu kvie- si, prašys, negailėsi savo laiko ir

Dovilė ir Arvydas Zduobai džiaugiasi laimėję vieną naktį ir pusryčius Menzies Holiday Inn, Sydney.

Visų pirma pažvelkime kas šia- me klubo Pavasario baliuje daly- vo. Buvo parduota 170 bilietų. Salėje daugumoje matėsi viduri- nės kartos asmenys, tai tarp 40 - 50 metų amžiaus. Vyresniųjų virš 70 metų vargu ar priskaičiuosime iki pusės tuzino. Džiugu, kad dalyva- uo daug ir mišrių šeimų atstovų. O mes taip įpratę skųstis, kad jie jo- la lietuviška veikla, jokiais lietuviškais parengimais nesi- domi. Per daug nenustebkime, kad ruožilo šauksime kur dingo mū- so senoji karta?! Nesakykim, kad derio neturim. Pasiteisinimas, kad vakare reikia grįžti irgi angalioja. Vieną kartą metuose galime ir taksu nusisamdyti.

Kurgi šio vakaro pasisekimo priežastis? Reikalas gana pa- prastas. Organizatoriai, tiksliau pasakius organizatorės, labai simaniai pravedė paruošiamąją reklamą per spaudą. Jau liepos mėnesį tilpo priminimai „Mūsų Pastogėje“ apie ruošiamą Pava- sario balių. Vėliau tie skelbimai vis didėjo ir didėjo. Buvo išsiuntinėta klubo nariams pakvietimų laišakai.

Nuo- trauka iš vaikų Kau- kių parado (27.8), su- ruošto klubo Moterų ko- miteto.

įdėto darbo - daug atsieksi! Tokia linkme ir buvo einama.

Pažvelgus į loterijos turtingu- mą, matosi, kad ne vien tik savanoriškai viskas buvo suauko- ta. Reikėjo vėl kreiptis, prašyti. Fantų gauta ir iš nelietuviškų firmų, kaip - „Harvey World Travel“ (Lane Cove) ir „Unicorn Restaurant“ (Bankstown). Gal tai dėka pažinčių ar ten dirbančių lietuvių tos dovanos buvo gautos. Bet apie loteriją vėliau.

Kaip gi praėjo pats balius? Dalyviai, ypač moterys gražiai pasirėdžiusios, o vyrai daugumoje vakariniais kostiumais, buvo maloniai sutikti su šypsena veide jaunų ponių ir pakviesti į vidų. Stalai tvarkingai išrikiuoti, gra- žiai padengti ir papuošti gėlėmis, kurias energingos organizatorės pačios sukūrė. Ant stalų šampano stikluose plūduriuoja mažutės žvakutės. Palubėje pakibę šimtai balionų. Orkestras groja. Už- kandžiai. Po to šilta vakarienė, vynas, kava ir pyragai. Nebuvo lai- ko net ir šokti. Programoje „Link- mieji broliai“ (E. Lašaitis, V. Sta-

siūnaitis ir P. Viržintas) „pa- gvildeno“ mūsų problemas. Ma- loniai nustebino Petro Viržinto improvizacija judesiais („nebylių kalba“) apie ką buvo dainuojama visiems tiems, kurių klausia šlu- buoja. Visi gardžiai pasijuokė.

Atėjo loterijos traukimas. Esant geriems fantams, dalyviai gausiai pirkė loterijos bilietus. Bilietų parduota už 850 dolerių. Loterijai traukti buvo pakviesta LR garbės konsulo žmona p. Juta Šlitterienė. Loterijos laimėtojai: E. Kubbos paveikslą laimėjo L. Gaidžionienė; viena naktis ir pusryčiai dviem asmenims Menzies Holiday Inn, Sydney (dovanota Harvey World Travel, Lane Cove) - laimėjo Dovilė ir Arvydas Zduobai; drožinį (E. Lašaičio), rankdarbi - juostą (M. Reisgienes) ir lietuvišką rank- šluostį (O. Kapočienės) - laimėjo Irena Dudaitienė; vakarienę dviem asmenims (Unicorn Restaurant, Bankstown) - laimėjo Irena Du- daitienė, butelį konjako (dovanotą Cox Pharmacy, Pendle Hill, sav. Marina ir Laurie Cox) - laimėjo Renata Migus; 10 tuzinų (120 kanių) alaus (dovanota Durel Pty. Ltd., sav. J. Belkus, S. Clark ir V. Šlitteris). Su šiuo laimikiu buvo

problemų. Visų pirmiausia ji laimėjo Laura Belkienė, kuri atsisakė ji imti. Tada iš naujo traukiant, šį prizą laimėjo Jūratė Ivinskienė. Alaus ji negeria, tad ir laimikį gražino pakartotinam traukimui, kurį pagaliau laimėjo J. Dambrauskas.

Pradžioje vakaro orkestras ir šokėjai nevisai sutarė, bet vėliau, vakarui įpusėjus, apsiprato. Ang- liškai tokio tipo muziką galbūt galima būtų pavadinti „off beat jazz“. Su orkestrais ir praeityje būdavo sunkumų. Vieniems per garsus, kitiems netuosis šokius gro- ja ir panašiai. Šį kartą salėje buvo įmanoma susišnekėti.

Didžiausia padėka už gerai pasisekusį balių tenka Klubo moterų komitetui, kuriam va- dovauja klubo valdybos narė Ele- na Kiverytė - Erzikov. Jos tal- kininkės tai Laura Belkienė, Mil- da Bukevičienė, Jūratė Ivinskienė ir Danguolė Šepokienė. Joms dar į pagalbą atėjo Audrey ir Jean. Ačiū, mielos ponios, už jūsų pasišventi- mą ir įdėtą darbą. Visi mes didžiuojamės, turėdami tokį veiklų komitetą. Sėkmės jums ir toliau.

„M.P.“ inf.

"Mūsų Pastogės" popietė Sydnėje

Rugsėjo 24 d. (sekmadienį) Lietuvių bendruomenės Spaudos sąjunga vėl suruošė nuotaikingą „Mūsų Pastogės“ popietę.

Popietę pradėjo iš Lietuvos neseniai grįžęs prof. Vytautas Doniela paskaita apie Lietuvos ekonomiką. Prelegentas, rem- damasis Lietuvos spauda ir įvai- riaus pranešimais, išsamiai papa- sakojo apie esamą padėtį Lietuvos bankuose, pramonėje ir žemės ūkyje. Plačiau apie šią paskaitą nerašome, kadangi paskaitos santrauka, kiek žinoma, neužilgo

bus spausdinama „Mūsų Pa- stogėje“.

Po paskaitos prelegentas atsakė į visą eilę popietės dalyvių pateik- tų klausimų. Jų buvo įvairių.

Meninę popietės dalį atliko Sydnėjaus lietuvių moterų an- samblis „Sutartinė“ ir „Dainos“ vy- rų choras, vadovaujamas Birutės Aleknaitytės ir Justino Ankaus. Abu meniniai vienetai padainavo po kelias dainas. Ir vienas, ir kitas vienetas buvo šiltai sutikti da- lyvavusių, kurių šikart susirinko pilna viršutinė Lietuvių namų salė.

B.Ž.

Lietuvos mokslininkas Brisbanėje

„Mūsų Pastogės“ redakciją pa- siekusiomis žinomis, rugsėjo 22 d. į Brisbanę vykstancią Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių kon- ferenciją sveikatos saugumo klausimais iš Lietuvos atvyko

Kauno medicinos akademijos pro- fesorius Raimundas Kibiša, kuris konferencijoje skaitė paskaitą te- ma „World place based reha- bilitation“. Smulkesnės detalės kol kas nėra žinomos.

„M.P.“ inf.

Pertho „Žinutėms“ 20 metų

Perthe, Vakarų Australija, lei- džiamam biuleteniui „Vakarų Australijos lietuvių žinutės“ rug- sėjo 7 d. suėjo 20 metų. Pirmasis biuletenio numeris pasirodė 1975 metais. Jame atsispindi vietos lietuvių gyvenimas ir darbai. „Ži-

nutės“ renkamos ir saugomos Vakarų Australijos valstybinės bibliotekos „Serials Section“ sky- riuje, Perthe. Iki šiol yra išėję 234 biuletenio numeriai. Biuletenį nuo 1994 metų redaguoja A. Čižeika.

„M.P.“ inf.

„Talka“ Kauno muziejui

Adelaidės Lietuvių archyvas - muziejus atsiliepė į Kauno Vytau- to Didžiojo karo muziejaus prašy- mą rinkti 1918 - 1940, 1940 - 1944 ir 1944 - 1951 - 1991 metų istorinę medžiagą (Lietuvoje ar už jos ribų išleistas šių laikotarpių knygos, laikraščiai ir žurnalai; lietuvių kilmės karių, tarnavusių įvairiose kariuomenėse, fotonuotraukos, biografiniai duomenys, apdova- nojimai, uniformos ir kiti daiktai; mirusių Lietuvos karininkų ir kareivių archyvai; asmeniniai

daiktai, apdovanojimai ir kt.; Lietuvos karių veteranų sąjungos „Ramonė“ veikla, įvairių renginių fotonuotraukos ir kt.; žuvusių ir mirusių lietuvių kilmės karių amžino poilsio vietų ir įvairių paminklų fotonuotraukos).

Surinkti iš vietos lietuvių isto- rinės reikšmės eksponatai bus Adelaidės archyvo - muziejaus darbuotojų persiusti Karo muzie- jui Kaune.

„A.I.Z.“

Namo, toli nuo namų...

Keistai surėdytas tas mūsų gyvenimas. Susitinkti žmogų, pasikalbi, atsisveikini, žadėdamas dar kartą susitikti, bet, pasirodo, atsisveikinai amžinai. Vytautą Janavičių Seimo rūmuose man pristatė Romualda Hofertienė. Susėdome neilgam pokalbiui. Man pasirodė, jis ilgai tyrinėjo mane, pristojusį prie jo su keistais klausimais, tarsi prašantį išpažinties iš viso gyvenimo. Atsakinėjo kukliai, sakiniai trumpi, lakoniški, gražūs. Ieškojom fotografo, kuris padarytų nuotrauką, bet nesuradome. Seimo rūmuose jis pirmą kartą, palydėjau jį pro paradines duris, per kiemelį. Skubėjo į aerouostą. Skrido į Sidnėjų. Po kelių mėnesių žadėjo grįžti Lietuvon.

Skambinau į Šiaulius. Ieškojau, kuris miesto fotokorespondentas būtų fotografavęs Vytautą Janavičių. Keistas sutapimas: tą rytą tolimame Sidnėjuje Vytautas Janavičius mirė... Liko įrašytas paskutinis interviu. Jį ir pateikiu skaitytojui.

Taip rašo "Europos lietuvis" šių metų Nr.36

A.a. rašytojas Vytautas Janavičius yra Australijos lietuviams gana gerai žinomas, ypač Sydnejaus lietuviams, nors gal ne tiek daug, kiek norėtume, kadangi jis buvo labai ramus, tylus žmogus, nemėgstantis garsintis... Perspausdiname "Europos lietuvių" spausdintą paskutinį (o gal iš viso vienintelį) interviu su Rašytoju.

Red.

- Kokiais keliais atsidūrėte tiek toli nuo Lietuvos?

- Karo įvykių pasekos. Emigravau. Juk reikėjo kur nors dingti.

- Traukėtės tiesiai iš Lietuvos?

- Ne... iš Vokietijos...

- O prieš tai?

- Be abejo, iš Lietuvos. Juk aš čia gimęs.

- Kokio krašto?

- Šiaulių... Gimiau, tiesa, Kaune, bet esu šiauliškis...

- Kur Šiauliuose dirbote?

- Per jaunas buvau ką nors dirbti... Mokiausi... Gimnazijoje...

- Tai kaip atsitiko, kad šiaulietis atsidūrė Vokietijoje?

- Ten atsidūriau devyniolikos metų, jau į universitetą buvau įstojęs, keturiasdešimt trečiaisiais... Stojau savanorių į vokiečių kariuomenę...

- Ir teko kariauti? Kokiuose frontuose?

- Teko. Rytų fronte. Prie Oderio... Keturiasdešimt penktaisiais...

- Po Oderio - Berlynas? Miesto gynimas?

- Berlyno aš jau nebemačiau... Buvau sunkiai sužeistas... Patekau į nelaisvę...

- Rusų?

- Tokiu atveju mudu nebesikalbėtume... Amerikiečių... Atsitiktinai. Sužeidė, išvežė iš mūšio lauko į ligoninę ir ten užėjo amerikiečiai... Šiaip būčiau patekęs pas rusus... Tada - Amen. Bet kadangi mane išvežė į Bavariją sanitarinio traukinio, tai atsidūriau amerikiečių belaisvėje... Ir pabėgau. Į prancūzų zoną... Netoli Reino. Badeno kraštan...

- O iš ten?

- Iš ten jau į Australiją...

- O kodėl ne į Ameriką?

- Neturėjau ten jokių sponsorų,

Vytautas Janavičius 1995 m. vasarą Lietuvoje.

Viktoro Kapočiaus nuotr. jokių pažįstamų... O, be to, Amerika jau buvo rusų sąjungininkė...

- O Australijoje galimybės buvo?

- Jo... Ten jau buvo mano tėvai... Jų dėka ten ir patekau... Kas ten mane būtų sutikęs sužeistą!... Tokių nereikėjo... Atsisaukė tėvai - ir išvažiavau...

- Tėvai traukėsi iš Lietuvos keturiasdešimt ketvirtaisiais?

- Jo... Per Vokietiją...

- Ir ką veikėte tame tolimame ir nepažįstamame krašte?

- Ką veikiau? Dirbau. Mus vežė į Australiją veltui. Sąlyga viena: dirbsim, kur skirs. Dvejus metus darbų nesirinksim...

- Ir kur dirbote?

- Užtvanką staciau. Visokius žemės darbus dirbau... Su kastuvėliu... Kastuvai ir kirka buvo mano darbo įnagai. Vėliau dinamitas bei grąžtai... Tačiau tai žymiai vėliau...

- Romantiškas darbas - kastuvai, kirka, kengūros aplinkui...

- Jeigu taip manot...

- O kokių nors mokslų tame svetimame krašte pavyko pasiekti? Juk visas gyvenimas ten prabėgo?

- Iki šiol esu darbininkas. Nors dabar - jau pensininkas. Pastaruoju metu dirbau savarankiškai. Savo dirbtuves turėjau. Dekoravimu verčiausi. Turėjau darbininkų. Buvo metas, kai visus dvylika. Mažiausiai samdžiau keturis. Pagaliau likau vienas.

- Ir ką labiausiai nuveikęs tame svečiame krašte jaučiatės,

kas labiausiai atmintin įstrigę?

- Tai, kad niekad nesugebėjau kaip reikiant pinigų uždirbt... Visą gyvenimą jų trūko ir trūko...

- Ką tai reiškia australiškai?

- Australiškai? Jo... Nugyvenau metus, išauginau šeimą - ir tai maždaug viskas. Tiek australiškai, tiek lietuviškai...

- Ir kokią šeimą turit?

- Penkias dukteris...

- Tai dabar daug žentų?

- Dar nepilnas sąstatas...

- O kada bus pilnas?

- Nežinau... Ne nuo manęs priklauso.

- O kur dabar gyvenat?

- Sidnėjuje. Savo namuose. O dabar jau esu nuolatinis Lietuvos gyventojas...

- Jau čia?

- Jo... Aleksandrijoje... Nuo devyniasdešimt antrųjų...

- Tėvų namuose?

- Tėvų... Jo... Restauruoju... Noriu gražiai įrengti...

- Žemę atgavot?

- At...

- Tėvai Šiauliuose valdė aštuoniasdešimt hektarų?

- Jo...

- Tai čia toji pati Janavičių šaka, kuri garsėjo Šiauliuose praeito šimtmečio pabaigoje?

- Ta pati, ta pati. Tik nemaišykite su Liudviku Janavičiumi iš Lapkasių... Ta - visai kita šaka. Mano tėtis nebuvo didelis veikėjas, tik kitų rėmėjas. Pinigais padėdavo Lietuvos priešaušry.

- Ar užteks jėgų tiems hektarams idirbti?

- Nedaug tos jėgos reikės. Ta žemė praktiškai yra bevertė... Tik plotai... Dvaras...

- Kaip suprasti: bevertė?

- Man turi sentimentaliją vertę... Bet mažai kam kitam reikalinga.

- Ten, kiek pamenu, buvo karinė zona?

- Mūsų nepalietė. Iš tikro, niekas per tiek metų nepasikeitė. Tik viskas labai apleista...

- Šeimyna liko Australijoje?

- Jo... Tuo tarpu jie dar ten... Tikiuosi sumobilizuoti kaip galima daugiau, bet viskas priklauso nuo aplinkybių, nuo laimės, nuo likimo. Čia mano gimtieji namai. Ne jų. O parvežt būtų mano strateginis tikslas...

- O kokios tos aplinkybės?

- Labai sunku atsakyti... Jeigu man pavyktų čia gerai įsirengti, jeigu jie tenai pamatytų, kad aš patenkintas, kad aš laimingas gimtojo padangė, kad aš tikrai nenoriu ten grįžti, o jie tuo dar abejoja, tai turbūt būtų labai svarbus argumentas...

- O ką ten dirba jūsų mergaitės?

- Mokytojauja dauguma.

- Ir ko moko?

- Anglų kalbos. Istorijos.

- Ir čia tos profesijos reikalavimai. Ypač anglų kalba.

- Nesidomėjau. Nes pats niekad nieko neketinau angliškai mokyti.

- O kaip sutiko Lietuvai?

- Išimtinai gerai. Ir jeigu aš čia sugebėjau surasti žemę po kojom, tai tik dėka tų žmonių, kurie buvo man nepaprastai nuoširdūs ir mane labai vaišingai priėmė. Ir tikrai nežinau, ar galėsiu kada už tą gerą atsilyginti...

- Kokius jūs turit žmones galvoj?

- Ir kaimynus, ir valdžios žmones.

- Tai šiemet ką nors pasėjot savo žemėje?

- Aš ten darau remontus. Kai kuriuos planus esu padaręs, ir jie, atrodo, bus vykdomi.

- Samdot darbo jėgą?

- Įvairiai būna... Improvizuoju... Kiek galima...

- Praeity - gražiai nugyventi metai. Kas buvo sunkiausia? Karas? Savotiška tremtis savo noru? Gyvenimas namuose toli nuo gimtų namų? Sugrįžimas?

- Gyvenimas...

- Gyvenimas?

- Jo... Sunkiausias man buvo gyvenimas...

- Niekad nebuvo lengva?

- Niekad... Tikrai niekad... Gyvenimas man buvo sunkus...

- O kur žmoną radot? Vietin ar tokią pat išėivę kaip pats?

- Buvo pabėgėlė, susitikon Fraiburge, Vokietijoje. Abu jauni abu stiprūs, abu užsisvajoję, abu toli nuo savo gimtų namų. Abu turtingi, nes jauni - Jaunystė - pat didžiausias turtas, kuris greitai prarandamas...

- O per tuos penkiasdešimt metų bandėt atvažiuoti į Lietuvą?

nukelta į 5 psl.

Vytauto Janavičiaus dvaras, kurį jis atsiėmė, grąžinant nacionalizuotą turta.

Viktoro Kapočiaus nuotr.

Kodėl ne? 1979 metais buvau dražiavęs. Devyniasdešimtaisiais mėginau per Lenkiją mašina pražiuioti, bet sulaikė. Blokada. Strigom.

- O valdžia neturėjo priekaištų, kad vokiečių pusę kariau?

- Nepriminė. Gal nežinojo. Tik geleido į Šiaulius, į tėviškę - kariškos zona...

- O jeigu štai įvyktų stebuklas ir reikėtų gyvenimą pradėti iš naujo?

- Neklausinėkit tokių dalykų. Aš esu Sokratas. Kaip buvo, taip buvo gerai. Taip turėjo būti... Dabar pražiuiuoju užsidirbti pinigų... Liekvoj kišenę talengvėjo...

- Tačiau tai investicijos, kurių saugiai padėtos?

- Kiek saugiai, dar paaiškės...

- Visas žmogaus gyvenimas - rizika...

- Rizika... Rizika... Jooo...

- Išloši - praloši...

- Dažniausiai praloši. Bet gal kartais ir išloši... Gal kada nors ir mano gatvė saulė nušvis...

- Kažkada Stalinas yra šitaip pasakęs. Tiksliau kažkieno mintį pakartojęs.

- Jis nieko savo neturėjo. Netgi turumas buvo skolingas.

- Ir vėl grįžtu prie Oderio. Tai lauros kautynės buvo? Baisu?

- Jeigu atvirai, tai mano maloniam prisiminimai...

- Iš fronto?

- Iš viso gyvenimo...

- Kaip tai suprasti?

- Šaudymai mane mažiausiai

GRAŽIOJOJE LIETUVOJE

Tęsinys iš praeito numerio

Iš Klaipėdos į Palangą tik 27 km. Kelias geras, tad nė nepamėtėme, kaip atsidūrėme šiame kurortiniame mieste, į kurį įvažiuoti už mašiną reikia mokėti 40 litų. Susinešę savo lagaminus, maišus ir mai-

jaudino. Tas laikas pasižymėjo tuo, kad buvo labai gražūs lūkesčiai. Šitiek vilčių turėjome, šitiek vilčių. Kad viskas bus gerai. Kad gyvenimas bus geras... O paskui nustojom tų vilčių... Užėjo apatijų metai. O fronte buvo geri laikai...

- Bet Oderį plaukė žmonių lavonai?!

- Tarp tų lavonų buvau ir aš... Jau beveik lavonas... Ir puolė, ir gynėmės... Visko buvo. Maišatis. Kas ką... Mane buvo apsupę, sužeidę, belaisviai sužeistuosius sukravė į autobusą, prikabino prie tanko, tas ir išvilko per kemsynus ir miškus... Jo... Į gyvenimą. Toli nuo gyvenimo... O dabar namo, toli nuo gimtųjų namų...

Taip ir išsiskyrėm, pažadėję susitikti Šiauliuose, jo gimtuosiuose namuose. Nežinojau, kad jis prozininkas, išleides kelias knygas. Nepasigyrė. Nepratęs. Kad rašytojas, sužinojau iš nekrologų Lietuvos spaudoj. Tada atrodė pavargęs kaimietis, grįžtas iš pūdymų lauko, kur vertė kelmus.

Grįžtas pailsėti... Toli nuo gimtųjų namų... iš kurių nebesu grįžtama.

Adolfas Strakšys

šiukus į nakvynės vietą, likusį laiką praleidžiame su pažįstamais kauniečiais. Kitom dienom pradėjome susipažinti su pačia Palanga. Paskutinį kartą ją mačiau 1936 m. Anuomet ji buvo nedidelis miestelis, tiesa - kurortas. Per tuos keliasdešimt metų ji išaugo į visai nemažą miestą (palangiškiai sako, kad dabar čia priskaičiuojama 50 000 gyventojų, t. y. be poilsiautojų). Miesto vilos, sanatorijos, poilsio namai, viešbučiai, prekybos namai skęsta parkuose ar gatvėse apodintų medžių šešėliuose. Visos tos žalumos pagrindas - 84 ha grafų Tiškevičių parkas, 1960 m. pašelbtas botanikos sodu, o nuo 1963 m. - respublikinės reikšmės gamtos ir kultūros paminklu. Jame auga 230 dendrologinių rūšių. Parke - grafo Tiškevičiaus rūmai, kuriuose šiuo metu įrengtas gintaro muziejus (rūmai pastatyti ir parkas įrengtas 1895-1898 m.). Parką puošia pora tvenkinių, kuriuose plaukioja kelios gulbės bei laukinės antys, „Eglės žalčių karalienės“ ir neperseniausiai atstatyta Kristaus statulos.

Birutės kalnas yra tame pačiame Tiškevičių parke. Tai neaukštas kalnelis (nors vaikystėje jis atrodė trigubai aukštesnis). Jo viršuje esanti koplytėlė tuščia, kalnelio papėdėje „Lurdas“. Prie laiptų į kalnelį - stilizuota Birutės statula, praeivių puošia gelėmis.

Turbūt viena iš vertingiausių kultūrinių vertybių grafų Tiškevičių rūmuose sukauptas Gintaro

muziejus, užimantis keliolika kambarių. Atskiromis ekspozicijomis, patalpintomis po didinamaisiais stiklais, supažindinama su gintaro kilme, įvairiomis jo rūšimis, įtaigotomis gamtinių sąlygų. Daug vietos skirta gintaro inkluzijų pavaiždavimui. Gintare rasta apie 3000 įvairių gyvūnijos rūšių, daugiausiai vabzdžių. Yra gintaro ir su augmenijos inkluzijomis. Jau III tūkstantmetyje pr. Kr. Narvos - Nemuno kultūrų eros šimtymetyje žmonės naudojo gintarą papuošalams, o I - je - IV - je mūsų gintaru buvo prekiaujama su Roma ir kitais Vakarų Europos kraštais. Pav., Graikijoje, Mikėnuose (pagarsėjusiose Trojos karuose) gintaro dirbiniai rasti iš 1600 - 100 m. pr. Kr. Gintaras viduramžių laikais naudotas ir kaip vaistas.

Gintarmedžių (Pinus succinifera) girios Eoceno epochoje (55 - 40 mil. metų prieš mūsų erą) augo dabartiniuose Baltijos jūros plotuose. Bet gintaro randama ir kituose kraštuose: Azijoje (Sibire, Kamčiatkoje), Afrikoje (Zanzibare, Mozambike, Kongo), Amerikoje ir kai kuriose kituose Europos kraštuose. Bet savo grožiu jie negali prilygti Baltijos gintarui. Didžiausias Palangos gintaro muziejuje esantis gintaro gabalas sveria 3698 gramus.

Sekanciose salėse pavaizduotas gintaro apdirbimas ir jo gaminiai: vėriniai, apyrankės, žiedai, sagės, pakabukai, kandikliai, medaliai, inkrustacijos - dėžutės, laikrodžiai, lėkštės, šachmatų lentos ir figūros... Rusijos caro rūmų Petrograde vienas kambarių buvęs visas išdėtas gintaru (per karą gintaras nuo sienų buvo nuplėštas ir dingo, dabar muziejuje yra tik šio kambario nuotrauka). (Bus daugiau)

PIRMIEJI METAI

Prisiminimų nuotrupos

A. ZUBRAS

Tęsinys iš praeito numerio

Sunki, pasirodė, nuodėmė priklausymas lietuvių verslininkų sąjungai. Jie mat buvo kovoje už lietuvių įsistiprinimą pramonėje ir prekyboje, atseit - augino lietuvių buržuaziją. Primesta jiems antisemitizmas, nes jie veržėsi į ūkinio gyvenimo sritį, kurioje nuo seno dominavo žydų tautinė mažuma. Verslininkų užtat vadai, raudonieji Maskvos enkavedistams per mus saugumo policiją į savo rankas,avo pirmieji suimti ir dingo be pėdsakų. Nuo pirmosios klasės mano gimnazijos suolo draugas Albinas Riedis, verslininkų laikraščio redaktorius, tapo suimtas pačiomis pirmomis dienomis. Apie jį nieko neteko girdėti. Lietuvos gyvenime nebuvo jokia reikšminga asmenybė. Tik tiek, kad redagavo verslininkų savaitraštį. Kilęs iš nedidelio ūkio, gyveno laune skurdžiai, nepriklausė jokiai politinei partijai.

Visai buvo blogai, jei nepriklausomais Lietuvos laikais žmogus buvo dirbęs viešojoje ar saugumo policijoje. Saugojai mat esamą santvarką, pagal Kremliaus liniją ją reikėjo keisti. Raudonieji valdovai ypač buvo nusiteikę prieš policiją. Tapo keisti iki vieno, net paprasti eiliniai,

ir jie negalėjo gauti jokio darbo. Teko slapstytis ar šiaip kur padieniui kėsniui užsidirbti. Joniško policijos nuovados viršininkas Mockus, kilęs iš mažžemio Papilės ūkininkėlio šeimos, su žmona ir maža dukrele buvo išvežtas į Sibirą ir ten pasimirė. Kodėl toks atšiaurumas policininkui? Jis gi kiekvienoje bendruomenėje reikalingas žmonių saugumui. Priežasties reikia ieškoti caristinės Rusijos ir mūsų nepriklausomos Lietuvos sąlygose. Autokratinė caro valdžia ir visos valstybės santvarka pirmoje eilėje rėmėsi policininkais žandarais. Mūsų gi nepriklausomoje Lietuvoje valdžia rėmėsi kariuomene ir policininkas nevaidino tokio vaidmens, kokį jis turėjo caristinėje Rusijoje. Bet ir Lietuvos komunistas jautė neapykantą policininkui. Tai dėl to, kad mūsų buvo uždrausta komunistų partija ir bet koks tikras ar tariamas komunistinis pasireiškimas. Policija tą sekė ir tokius žmones areštuodavo. Dažnai ir dėl visai banalių priežasčių. Šiauliuose mokydamasis metus gyvenau pas labai vargingą moterėlę. Turėjo ji nedidelį namuką, kur gyveno ir jos sūnus nagingas dailidė su žmona ir dviem mažamečiais vaikais. Jau kelis kartus buvo kalintas dėl komunistinės veiklos,

nors apie komunizmą, kaip dabar vertinu, tai tiek teižmanė, kiek aš tada - penktos klasės gimnazistukas. Susitikdavo mat vieną draugą aktyvų komunistą ir iš jo gaudavo komunistų pagrindinį laikraštuką. Dėl jo patekdavo į kalėjimą. Policijos tai jau jam neminė - nekenė kaip velnias kryžiaus.

Susiduriam čia su tikru rusiškojo komunizmo paradoksu. Garšinosi jis atnešęs palaimą liaudžiai, tačiau kartu visiškai paneigdamas žmogaus laisvę. Autokratija susietina su carizmo laikais. Rusiška ochranka, iš kur saugumas bei saugumo policija, gimė caro Nikolajaus I - jo laikais. Tada pirmoje eilėje socialistams bei šiaip revoliucionieriams sekti bei jiems dešifruoti. Oficialiai ochranka 1917 m. Rusijoje tapo panaikinta. Jos vietoje tačiau tuoj atsirado ČEKA, NKVD bei vėlesnių laikų KGB. Būtinai institucija autokratinė valdžia išsilaikyti.

Ir taip 1940 metų vasarą ir Lietuvoj buvo pilna iš darbo atleistų žmonių bei darbo ieškančių. Tie, kuriuos naujasis radijas ir raudonoji spauda ypatingai ujo, nebedrįso niekur kreiptis ir tūnojo išsigandę, misdami iš santaupų ar prisiglaudę pas gimines bei pažįstamus. Taigi ir klausimas kur eiti, kur klebenti, kad vėl užsikabintum gyvenimo? Į ūkio sritį? Privačių įmonių pas mus kaip ir

nebuvo. Lietūkis bei jo atsirėmę kooperatyvai, Pienocentras, maisto ir cukraus fabrikai, reikšmingieji bankai buvo valdinės ar pusiau valdinės institucijos. Su jomis raudoniejiems buvo lengva susidoroti: tereikėjo tik pakeisti vadovybę ir viršūnėje pasodinti bent vieną komunistą partietį priežiūrai. Tiesa mažesniuose miesteliuose neatsirasdavo net kelių tikrųjų komunistų sudaryti partijos komiteto branduoliui. Bet tada atsiradavo iš kitur bent vieną patikėtinį, dažniausiai dar tik partijos kandidatą. Be jis jau kaip mokėdamas tvarkė vietos gyvenimą ir partijos vardu diktavo visiems: ir bankui ir kooperatyvui, ir mokyklai, ir policijai, kuri jau buvo pakrikštyta milicijos vardu. Pats jis buvo bei vadinosi partijos sekretoriumi, partijos be narių, kartu dažniausiai ir vykdomojo komiteto pirmininkas, atseit burmistras ar valsčiaus viršaitis. Taigi ir ūkio srityje net mažesniuose miesteliuose jei norėjai susirasti darbą, turėjai gauti palaiminimą iš kompartijos sekretoriaus. Paprastai darbo beiškantiems atliekantiems žmonėms, nors ir be mirtinų nuodėmių, aktyvistų marksistų požiūriu, buvo likęs vienas kelias - dairytis pažįstamų, kurie prie naujo režimo išliko dėl ankstesniųjų nuopelnų ar šiaip prisi-

nukelta į 6 psl.

ALFAS žinios

Nauja Adelaidės „Vyčio“ valdyba

Po įvykusio metinio susirinkimo naujai išrinkta Adelaidės sporto klubo „Vyčio“ valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkė - J. Petkūnaitė, vicepirmininkė - N. Vaitkienė, išdininkas - A. Pocius, sekretorė - M. Jaunutis, jaunių vadovė - J. Vabolytė, senjorų vadovas - L. Pocius. Visus raštus prašome siųsti sekretorei: M. Jaunutis, Unit 4/34 John St., Payneham 5070. Tel. (08) 336 2753.

Veteranų atstovas Lietuvai

V - jų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių metu Kaune įvyko išpūdingas įvairių pasaulio kraštų sporto veteranų suvažiavimas, kurio metu buvo aptarta daug įvairių veteranus liečiančių klausimų ir nutarta ateityje pagyventi visą veteranų veiklą. Suvažiavimo metu buvo išrinkti atskirų kraštų ir Lietuvos miestų bei vietovių atstovai, kurie, globojami Kūno kultūros ir sporto departamento, sudarys bendrą valdybą. Australijos veteranų atstovu sutiko būti dr. Kostas

Bagdonas (Bagdonavičius). Jo adresas: 40 Oxford St., Strathfield 2135. Tel. (02) 746 6399.

K. Bagdonas labai gerai žinomas Australijos lietuvių sportininkams. Savo sportinio gyvenimo karjerą jis pradėjo dar Jonišio gimnazijoje. Su gimnazijos krepšinio komanda, kuri tuo metu buvo viena iš iškiliausių Lietuvoje, dalyvavo I Tautinėje Lietuvos olimpiadoje. Kaip geras krepšininkas jis buvo išrinktas į Lietuvos jaunių rinktinę. Sporto Kostas neapleido nei gyvenant Vokietijoje, nei atvykus į Australiją. Čia jis ilgus metus gražiai reiškiasi stalo tenise, o dabar yra nepavargstantis „Kovo“ golfo žaidėjas. Dalyvauja visame „Kovo“ gyvenime. K. Bagdono asmenyje Australijos lietuviai sporto veteranai tikrai bus labai gražiai ir tinkamai atstovaujami. Reikia tikėtis, kad 1998 metais Lietuvoje bus pakartota II Lietuvos tautinė olimpiada, vyks VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynės ir tuo pačiu metu Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventė, taigi mūsų sporto veteranai turės puikią galimybę šiuose renginiuose atstovauti Australijos lietuviams.

Ruošiantis Geelongo sporto šventei

Jau tik keli mėnesiai liko iki šių metų sporto šventės, kurią rengia Geelongo „Vytis“. Visi Australijos lietuvių sporto klubai prašomi pradėti sudaryti vykstančių žaidėjų sąrašus, tuo labai palengvinant rengėjams pasiruošimo šventei darbus. Vėliau bus paskelbta kokių sporto šakų atstovai rungtyniaus Geelonge.

Siemet pasibaigia dabartinės ALFAS valdybos kadencija. Klubai, norintieji išstatyti savo kandidatus į naują ALFAS valdybą, turi gauti oficialų savo klubo raštą, kur turi būti įrašyta kandidato pavardė.

Kandidatai savo parašu turi patvirtinti savo sutikimą būti renkamais.

ALFAS

Gražiausios pasaulio lietuvių rinkimuose australietė L. Skimbirauskaitė, patekusi į pirmąjį gražiausių pasaulio lietuvių aštuntuką. →

Sugrįžus iš Lietuvos

Antanas Laukaitis

Tėsinys iš 38 nr.

Kiekvieną kartą, kai tik grįžti iš Lietuvos į namus, tuoj pasipila daugybė klausimų, kaip ten dabar Lietuvoje, kas ten geresnio, kas blogesnio, ar niekas neapvogė, neužpuolė ir pan. Klausimų daug ir, žinoma, atsakymų taip pat.

Beveik kas metai bevykstant į Lietuvą, manau, kad ir gyvenimo tėvynėje vaizdą turiu susidariusį visai neblogą. Man keista, kad mūsų spauda daugumoje apie Lietuvą ir gyvenimą joje rašo gana juodai ir neigiamai, nemydami, kad tarp tų esančių jodų dėmių yra ir daug gerų dalykų.

nukelta į 7 pl.

atkelta iš 5 pl.

plakė ir turi įtakos. Jų užtariamasis žodis tuo metu dar net kadru skryjuje, kur jis nebuvo per daug užkietėjusių rankose, turėjo reikšmės.

Teko ir man savo kailiu patirti naująją gadinę. Buvau atleistas iš Tauragės mokytojų seminarijos dėstytojo pareigų pačiomis pirmosiomis liepos mėnesio dienomis. Taigi pasidariau liekas žmogus. Niekas nepaaiškino priežasties. Manau tik, kad pats paskubinau. Buvau, mat, ketvirto kurso auklėtojas, ir baigiamuosius egzaminus išlaikiusieji išleistuvių proga išprovokavo mane žodžiui. Tarp kitko, pasakiau, kad Lietuvai užaina sunkūs laikai. Baigiau: „Būsime tiek naudingi kraštui, kiek sugebėsime išlikti“.

Po išleistuvių nuėjau aplankyti ir pasiguosti pas savo gerą bičiulę - gydytoją Leveraitę. Kilmės ji buvo iš Linkuvos. Pasiturinčios žydų pirklio šeimos. Radau atvažiavusį ir jos sesers vyrą - stambų verslininką. Jie abu sutinka mane plačiai besišypsodami, laimingai. „Mes išgelbėti!“ Tada mane tie jų žodžiai pritrenkė. Dabar, žinodamas vėlesnį žydų likimą, juos suprantu ir nuoširdžiai atjaučiu. Išėjome visi trys pasivaikščioti. Pagrindinėje gatvelėje eilė motociklistų sustoja prie banko rūmų. Leveraitės svainis tuoj prieina prie jų. Sužinom, jog tai buvę Kauno „Mūsų Pastogė“ Nr. 39 1995.10.2 psl.6

kalėjimo politiniai kaliniai. Esą siųsti važinėti po kraštą kaip naujųjų laikų liudininkai. Gaila, kad neturi fakelo. Vieniems džiaugsmas, kitiems ašaros. Toks jau gyvenimas.

Kitą dieną, eidamas turgaus aikšte, mačiau mitinge kalbant vieną savo seminarijos auklėtinį, su kuriuo vakar atšventėme išleistuves. Tuoj išgirdome, kad jis išvyksta į Šiaulius komjaunimo vadovo pareigoms. Aš gi liepos pirmoje pusėje buvau atleistas iš mokytojo pareigų. Ar tas buvęs seminaristas įskundė mane dėl išleistuvių kalbos, galiu tik spėlioti.

Virtęs bedarbiu, slampinėjau po kraštą. Tiesa, kiek baimindamasis. Nesąmoningai suvokiau, kad liekas žmogus naujoje santvarkoje negali jaustis saugus. Bet dabar dar mokyklų atostogos. Rugsėjo viduryje Kaune mokytojų suvažiavimas. Į sporto stadiono halę Vytauto kalne suplūdo trys tūkstančiai su viršum Lietuvos mokytojų. Amfiteatrinė salė pilna Lietuvos švietėjų. Visiems idomu, ką pasakys, kokias naujas gaires nusmaigstys dabartinių laikų vadovai. Mokytojai juk jaučiasi lyg pasimete, o ruduo ir mokslo metai ne už kalno, ir tuoj reikės kelių nurodinėti kitiems. Smalsulių būryje esu ir aš. Per visą salę prie prezidiumo stalo atžygiuoja švietimo komisaras Antanas Venclova, jo pavaduotojas Liudas Gira, profesorius Vincas Krėvė - Mickevičius ir keletas kitų, kurių nepįstau susėda už stalo. Venclova su cigarete burnoje. Kažkaip neiprasta. Betgi dabar nauji laikai. Kalbėjo koks trejetas, tarp jų ir Venclova. Nė žodžio nepratarė nei Krėvė, nei Gira. Paskutinis kalbėjusių užbaigė: „Valio Stalinas, valio raudonoji armija!“ Tačiau halėje tyla - jokio atgarsio. Nuo prezidiumo stalo ir aplinkinių suolų pasigirsta Internacionalo - komunistų himno garsai. Tik tuo pačiu metu iš aukštutinių eilių užtraukiama „Lietuva, tėvynė mūsų“. Prisijungia sustojusi visa halė. Krėvė - Mickevičius lieka stovėti, gi Venclova, Gira ir man nepažįstami prie prezidiumo stalo susėda. Čia man ir paaiškėjo, kad be reikalo leidžiu neprasmingai laiką, kad reikia išjungti į gyvenimą, eiti savo keliu, net priešintis, jei tik kur galima. Užteks sirgti apatija ir žiūrėti į debesėlius. Mokytoju, tačiau, nebeoriu būti.

DARBO IEŠKANT

Prisiminiau nesenai sutiktą vieną savo buvusį Jėzuitų gimnazijos mokinį, kuris sakėsi dirbęs Spaudos fonde, dabar jau pasivadinusiam Valstybine leidykla. Bet kam man jis. Eisiu pas patį naująjį direktorių Kostą Korsaką. Kaip tik gera vieta kad ir korektoriui. Nepaaiškinu mokinių

indoktrinuoti. Kodėl nepabandyti! Pažįstu draugą direktorių darš mokyklos laikų. Nors ir neto pas fronto, bet niekad nesipykom, at bendradarbiauom Šiaulių filosofijos męgėjų būrelyje. Taigi ps draugą Korsaką. Parašiau kortę ir padaviau durininkui. Grįžta, k matau, rimtai nusiteikęs. Iš dirininko veido gali visad skaityti atsakymą: jei šypsosi - esi priimamas, jei valdiškai išdidus - neko gero. Taip, draugas direktoris apgailestaujęs, bet negalys paimti. Tai matai - nė žinoti nenri, koku reikalu į jį kreipiesi. Jaučia, kad esi liekas žmogus, o tokių dabar visi vengia.

Gedimino gatvėje, buvusiuose Latvių pasiuntinybės namuose įsikūrė nauja įstaiga - Komunistinio ūkio komisariatas. No gimnazijos dienų pažįstu konsarą Valerijoną Knyvą, draugišką ir malonų žmogų. Čia sėkmingiau - draugas komisaras priim. Pasiūlo užsirūkyti, bičiuliškai šneka, apie viską teiraujasi. Iai užsimenu, kad ieškau darbo, ti surimtėja. Nieko negalys padė. Sprendimus daro kadru skyri. Jo manymu, aš nebūsiąs priintas. Liko tik atsiseivikinti r išsinešdinti.

Dėl darbo reikia dar pabandyti pas Liudą Girą, švietimo komisaro pavaduotoją.

Bus daugiau

† MŪSŲ † MIRUSIEJI

SU A. A. VALERIJA BALNIONIENE ATSISVEIKINANT

Kai miršta senatvės paklupdytas žmogus, nevienas sako: laikrodį jo valandą jau išmušė. Bet, pasirodo, tą paskutinę valandą laiko dūžiai išmušė ne tik seniems. Labai apgailėtina, kad Melburne paskutiniu metu laiko dūžiai išmušė per anksti jau net trims šiaurės jaunėnėms kartoms.

Šių metų rugpjūčio mėn. 5 d. Melburno Alfredo ligoninėje po paskutinės operacijos sustojo plakusi Valerijos (Valės) Baltutytės - Balnionienės, vos atgyvenusios 64 metus, širdis.

Velionė Valė gimė Žemaitijoje, gausioje didelio ūkininko šeimoje. Jaunai, per smurtus ir neteisėbes netekusiai Tėvynės, skirta nelengva lietuvaite dalia. Su visa Baltųjų šeima jai teko pasitraukti į Vakarus ir vidurinį mokslą ji baigė jau Vakarų Vokietijoje.

Pokario metais Baltųjų šeima atvyko į Australiją ir apsigyveno Melburne. Valė, būdama jauna ir energinga mergina, susikūrus klubui „Varpas“, prisijungė žaisti krepšinį, tinklinį, stalo tenisą. Bežaisdama susipažino su būsimu vyrų stalo tenisininku Algirdu Balnioniu. Sukūrė jie gražią šeimą, susilaukė, užaugino, išmokslino tris savo atžalas - Andrių (medicinos daktaras), Saulių (vaistininkas) ir dukrą Dainą (Melburno universitete studijuoja filologiją). Vaikai taip pat žaidė „Varpo“ klube. Saulius krepšinį, o vyras Algis stalo tenisą žaidžia ir dabar.

Velionė Valė Balnionienė, užaugusi šeima, nenutolo nuo sporto klubo „Varpo“ reikalų, ji vis surasdavo laiko kuo nors padėti. Daug metų ji dirbo „Varpo“ komitete vicepirmininke, rengė balius, virė pietus, organizavo šeimines. Valė buvo geros širdies ir nepaprasto darbštumo asmenybė. Jai niekas nebuvo per sunku ar neįmanoma padaryti. Visada ji buvo „Varpo“ rėmėja. Už įdėtą darbą ir pasiaukojimą „Varpo“ klubui jai suteiktas garbės narės vardas.

Velionė Valė su savo sesutėmis tropiai prisidėdavo darbui ir prie kitų

organizacijų veiklos. Lietuvos reikalai jai visada buvo pirmoje vietoje. Ji jau tėtė pareigą būti Tautinių šokių grupės tėvų komitete, dalyvavo Melburno teatro būrelyje. Velionė buvo dinamiška moteris, visur spėjanti, visiems padedanti. Ji nusipelnė tikros pagarbos, kadangi dirbo savo tautai. Ji išliko kilniai identiška.

Galbūt ir jaunimas paseks garbingą mamytės pavyzdį - dirbti savai tautai, aukotis šeimai, užjausti žmogų.

Rožančius, kurį vedė klebonas dr. Pr. Dauknyš, buvo kalbėtas laidotuvių išvakarėse Tobin koplyčioje, North Melbourne. Nebuvo lietuvių bendruomenėje gal nė vieno žmogaus, kuris nebūtų škaudžiai išgyvenęs netikėtos Balnionienės ligos ir nelaukto, per ankstyvo išėjimo. Kas tik galėjo, visi atvyko į Rožančių pasimelsti už jos sielą. Laidotuvių koplyčia buvo sausakimšai pripildyta susirinkusių žmonių.

Giliame liūdesyje liko jos vyras Algirdas, vaikai Daina, Andrius su žmona Ana ir Saulius, seserys Genė ir Sofija Muceniekienė, broliai Petras, Povilas, Aleksas, Viktoras ir gausi giminė, artimieji.

Jausmingą atsisveikinimo žodį tarė velionės brolis Viktoras Baltutis, su žmona į laidotuves atvykęs iš Ade-

vojančių žmonių, spausdinusių nelegalią spaudą ir moraliai bei dvasiniai saugančių visa kas lietuviška, kas mums šventa, taip ir dabar yra labai ir net labai daug žmonių, galbūt varginčiau už daugelį turtingų žmonių gyvenančių, tačiau ramiai ir gražiai dirbančių lietuvišką kultūrinį darbą. Tai aukštųjų ir vidurinių mokyklų mokytojai, lietuvių kalbos ir literatūros puoselėtojai, menininkai, kraštotyrininkai ir daugelis, daugelis tų spaudoje ar kitoje viešumoje nematomų pavardžių. Pagarba jiems! Su laiku jie bus gerai žinomi ir atitinkamai pagerbti.

Kalbant apie buitinį, ūkinį žmonių gyvenimą, jis, kaip ir visuose kraštuose, labai įvairus. Mano gautais duomenimis, Lietuvoje dabar yra 10 - 15% labai gerai gyvenančių žmonių. Tai žmonės, kurie, pasinaudoję su-

A. † A. VALERIJA

BALTUTYTEI - BALNIONIENEI

mirus, reiškiau nuoširdžią užuojautą jos broliui Viktorui Baltučui, jo šeimai ir visai giminei.

Ona Baužienė, B.E.M.

PADĖKA

Po ilgos ir sunkios ligos rugsėjo 7 d. paskutiniąją iš savo šeimos apleido ši pasaulį buvusi veikli skaučių vadovė **v.s. Elena Laurinaitienė.**

Nuoširdžiai dėkoju visiems dalyvavusiems laidotuvėse, atvykusiems į bažnyčią, krematoriumą ir vėliau į kapines atsisveikinti su a.a. Elena, atnešusiems gėles ir aukojusiems „Mūsų Pastogei“.

Ypatingą padėką reiškiau kun. Povilui Martūzui už šv. Mišių auką bažnyčioje ir gedulingas apeigas krematoriume, Danutei Ankienei už bažnytinę pagalbą, Anтанui Kramiliui ir choristams už giesmes bažnyčioje. Krematoriume atsisveikinimo žodžius tarusiems ALB Sydnejaus apylinkės valdybos vicepirmininkui A. Kramiliui, Sydnejaus skautų židinio - ps Tamarai Vingilienei, v.s. Marintai Cox ir židinietėms už išpūdingą mirusios pagerbimą bažnyčioje ir atsisveikinimą krematoriume. Danutei Skorulienei už lietuviškas melodijas krematoriume, v.s. Broniui Žaliui už nekrologą „Mūsų Pastogėje“.

Ta pačia proga reiškiau padėką Hiljai Ozarskienei, ilgai ir kantriai a.a. Eleną lankiusiai ir slaugiusiai ligoninėse iki paskutinio jos atodūsio.

J. Zinkus

Testamento vykdytojas

laidės, Danutė Lynikienė atsisveikino Moterų būrelio vardu, Zigmas Augaitis - Melburno apylinkės valdybos vardu, Sporto veteranas Romas Ragauskas perdavė šeimai užuojautos ir paguodos žodžius nuo ALFAS pirmininko Antano Laukaičio ir „Varpo“ klubo pirmininko Rimo Mickaus.

Gedulingos laidotuvių Mišios vyko rugsėjo 11 dieną Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Jas atnašavo klebonas dr. Pr. Dauknyš. Skaitymas atliko velionės brolis Viktoras Baltutis. Aukos nešė velionės vaikai. Švelniai ir liūdnai nuaidėjo giesmės, sodriu baritonu atliekamos solisto Jurgio Rubo, pianinu akompanavo Petras Čelna.

Ilgą automašinų vilkstinę lydėjo karstą su velionės palaikais į Fawcner kapinių krematoriumą, kur klebonas kun. dr. Pr. Dauknyš dar pasimeldė ir Lietuvos himno giesmė velionei Valei Balnionienei buvo išreikštas paskutinis pagerbimas.

Šeimos vardu laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Lietuvių namų gedulingiems pietums prie Socialinės globos moterų draugijos paruošto švediško stalo.

Velionės Valės Balnionienės prisiminimas liks visiems gražus ir skaitus, o mirusiai tebūnie dangiška ramybė.

Al. Baltrukonienė

SPORTAS

atkelta iš 6 psl.

Aš pats nesu nei pozicijos, nei pozicijos šalininkas, niekada nepriklausiau jokiai partijai, todėl ir dabar į Lietuvos gyvenimą žiūriu nė per jokių politinių žvilgsnių, bet kaip tikras lietuvis, norintis, kad Lietuvoje kuo greičiau gyvenimas būtų geresnis, kad Lietuva kuo greičiau atsikratytų tų visų sovietmečių gytytų negerovių, kurios per penkiasdešimt metų buvusį graų ir ramų lietuvių gyvenimą pvertė aukštyne kojom ir net žmonių charakterį pakeitė, suimaišydami su slaviškais žiaurumais, anksčiau negirdėtais nusikaltimais, šiurkštumu ir nemandagumu. Tačiau, kaip ir ankčiausiais sovietiniais metais, kada pogrindyje buvo ir ko-

irute ir persitvarkymu ne tik Lietuvoje, bet gal daugiausiai buvusioje Sovietų Sąjungoje, savo sumanumo, o gal (nemažai yra ir tokių) buvę aukšti partijos ar KGB nariai ir nuo seniau turėję gerus ir artimus ryšius su buvusiais sovietiniais viršininkais, pataikė ant tos buvusios ir jiems labai daug gero atnešusios bangos, tuo pačiu pasidarė šiuometiniais milijonieriais. Žinoma, labai daug jiems padėjo ir tuo metu Lietuvoje buvusi betvarkė, savų įstatymų neturėjimas ir (nesvarbu kuriai valdžiai jie priklausė) kyšininkavimas tarp valdininkų. To viso pasėkoje atsirado ir taip vadinama mafija. Prasidėjo reketavimas, plėšikavimas ir vagystės. Dar prieš porą metų tikrai labai baisu ir rizikinga buvo pradėti kokį nors biznesą, kadangi tuoj pat prisistatydavo plikagalviai ir pasakydavo kiek

jiems turėsi mokėti. Atsirado daug paskirų kriminalinių grupuočių, vadovaujamų naujai atsiradusių mafijų vadukų, kuriems vadovavo jau patys didieji vadai, didžiausiuose Lietuvos miestuose. Apie mažus nusikaltimus ir vagystes aš jau nekalbėsiu. Tačiau šiandien, po trijų metų, gyvenimas pamažu keičiasi. Didieji vadai, kurie yra žinomi net ir pačiam Prezidentui, ir kuris spaudai yra pasakęs, kad jų pavardės turi savo seife, savo veiklą jau yra pakeitę. Turėdami milijonines sumas pinigų, jie anksčiau pasinaudojo netinkamais įstatymais, savo ir savo artimųjų vardais išsipirko įvairias įmones, fabrikus ar didžiulius namus ir hotelius, o šiandien, investuodami taip vadinamus „išplautus pinigus“, jie tampa visuomenėje mažai girdimais.

Bus daugiau

„Mūsų Pastogė“ Nr.39 1995.10.2 psl.7

Informacija

Literatūros ir dainos POPIETĖ

Maloniai kviečiame visus tautiečius į
Literatūros ir Dainos popietę,
Kuri įvyks Spalio 8 d. 2.00 val.
Sydnėjaus Lietuvių Namuose
Dalyvaus iškilios mūsų
literatūrinės ir meninės pajėgos.
Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti.
Sydnėjaus lietuvių katalikų kultūros
draugijos valdyba

PRANEŠAME

**Brisbano Lietuvių
Bendruomenės nariams, kad
SPECIALUS SUSIRINKIMAS
BRISBANO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJ
įvyks
Spalio 1 d., Sekmadienį,
12.00 val.p.p.
Lietuvių namuose,
49 Gladstone Road,
Highgate Hill,
Gaila Bagdon
ALB Brisbano Apylinkės valdybos
pirmininkė**

AUKOS

**AUSTRALIJOS
LIETUVIŲ
FONDUI**

Gauta iš Public trustee Sydney:
5000 dol. - Daniel Petrausko
palikimas.

10 dol. - M. Verbylienė (115) Vic. -
a.a. J. Sikorskienės, tragiškai
žuvusios prieš 15 metų, atminimui.

**Vincas Ališauskas
AL fondo išdininkas**

Savaitgalio mokykloje

Sydnėjaus savaitgalio mokykla
veikia kas šeštadienį tarp 10.15 ir
12.30 val. p.p.

Priešmokyklinio amžiaus vai-
kučiams tarp 10.15 iki 12.45 val. p.p.

PRANEŠIMAS MELBURNO PENSININKAMS

Sekantis Melbourne pensininkų
sąjungos narių susirinkimas įvyks
spalio 10 d.

Sekretorė

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

† Funerals of Distinction †

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N. S. W.
Tel. 724 5408. Veikia 24 valandas per parą.

GEELONGO LIETUVIŲ SĄJUNGOS

metinis narių susirinkimas

Susirinkimas šaukiamas spalio
22 d. 2 val. po pietų Geelongo lietu-
vių namuose, 12 Douro St., Nth.
Geelong.

Susirinkimo darbotvarkėje: 1.
Susirinkimo atidarymas. 2. Pre-
zidiumo kvietimas. 3. Balsavimo
komisijos sudarymas. 4. Praeitų
metų visuotinio susirinkimo pro-
tokolo skaitymas. 5. Pranešimai:
- pirmininko, kasininko, revizijos
komisijos. 6. Pranešimų diskusijos ir
veiklos tvirtinimas. 7. Valdybos
rinkimai, renkama iš penkių as-
menų, įskaitant ir vicepirmininkę
moterų reikalams. Revizijos ko-
misija renkama iš trijų narių. 8.
Klausimai ir sumanymai. 9. Su-
sirinkimo uždarymas.

Kviečiame narius atvykti laiku.
Nesusirinkus pilnam narių kvor-
umui, numatytas susirinkimas
prasidės 30 min. vėliau ir bus
laikomas teisėtu. Po susirinkimo
vaisinsimės bendra kavute (ne-
pamirškite, gėrimai suneštiniai).
Nariams pobūvis nemokamai, o
svečiams kainuos tik 4 dolerius
asmeniui.

Iki malonaus pasimatymo me-
tiniame Sąjungos klubo narių su-
sirinkime.

*Geelongo lietuvių
sąjungos klubo valdyba*

AUKOS

„Mūsų Pastogei“

A. Virgeningienė	NSW	\$15
V. Šneideris	NSW	\$15
C. Protienė	NSW	\$5
O. Barzdienė	NSW	\$10
E. Grosienė	NSW	\$15
R. Platkauskienė	Qld.	\$15
„M.P.“ popietės 24:09.95 metu:		
J. Sidlauskienė	NSW	\$5
V. Simanavičienė	NSW	\$5
P. Donielienė	NSW	\$5
Neįskaitomas	NSW	\$5
J. Červinas	NSW	\$5
L. Cox	NSW	\$10
J. Šarkauskas	NSW	\$10
S. Šatkauskas	NSW	\$10

Aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.
Red.

SKELBKITĖS „MŪSŲ PASTOGĖJE“

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16- 18 East Terrace, BANKSTOWN, Tel. 708 1414,
faksas (02) 790 3233.

Sydnėjaus lietuvių klubo METINIS SUSIRINKIMAS

įvyks spalio 15 d. (sekmadienį) 3 val. po pietų

Klubas atidarytas

Pirmadieniais 5 v.v. - 10.30 v.v.
Antradieniais klubas uždarytas
Trečadieniais 5 v.v. - 10.30 v.v.
Ketvirtadieniais 5 v.v. - 11.00 v.v.
Penktadieniais 5 v.v. - 12.00 v.v.
Šeštadieniais 12 v. p.p. - 1.00 v. nakties
Sekmadieniais 12 v.p.p. - 10.00 v.v.

...vien tik "TALKA" moka

9%

už terminuotus indėlus.
Kiti bankai tiek nemka!

Už naujus terminuotus indėlius, atidarytus nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 d. 15, Talka moka šiuo metu aukščiausius siūlomus procentus visam pasirinkto termino laiką.

Terminuotų sąskaitų minimumas - \$500. Galima pasirinkti 3-įj, 6-įj ar 12-konėsenių terminus. Reikalui esant, pinigus galima atsiimti terminui dar nepasibaigus. Jo atveju priskaitoma tik pusė garantuotų procentų.

Adelaide 362 7377
Melbourne 9328 3466
Sydney 796 8662

12 mėn. sąskaitos virš \$5000 moka%
12 mėn. sąskaitos iki \$5000 moka%
6 mėn. sąskaitos virš \$500 moka 5%
3 mėn. sąskaitos virš \$500 moka 5%

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ

TALKA
KREDITO DRAUGIJA

REMKITE

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONIA,

nes jo tikslas yra: skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švimą,
meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stose jo
nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti šliai
angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION ETC.

44 - 50 Errol Street, North Melbourne, Vic. 3051

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P. O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051

Australijos Lietuvių Fondo Vdyba

Prašom nepamiršti užsimokėti

„Mūsų Pastogės“ prenumerata

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS **MŪSŲ PASTOGĖ** AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKL

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga. Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Redaktorius Bronius Žalys. Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200 Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 790 3233
Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Skelbimai: 1 cm x 6 cm = \$3. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams \$35 Užsienvyje paprastu paštu \$50 Užsienvyje oro paštu \$90 N. Zelandijoje oro paštu \$65